

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
MINBUZA-2013.302788

Uw Referentie
2013Z20271

Datum 12 november 2013

Betreft Beantwoording vragen van het lid van Klaveren en de leden Maij en
Van Laar over Europese steun aan Wit-Rusland

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Van Klaveren (PVV) over Europese steun aan Wit-Rusland en door de leden Maij en Van Laar (beiden PvdA) over hetzelfde onderwerp. Deze vragen werden ingezonden op respectievelijk 22 en 23 oktober 2013 met kenmerk 2013Z20271 en kenmerk 2013Z20295.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Frans Timmermans

Antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken op vragen van het lid Van Klaveren (PVV) over Wit-Rusland.

Onze Referentie
MINBUZA-2013.302788

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel 'Hulpgeld EU naar Wit-Russische dictator'? 1)

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het absurd is dat Nederlands belastinggeld besteed wordt aan het regime van een Wit-Russische dictator? Zo neen, waarom niet?

Vraag 3

Welk deel van het bijna half miljard belastinggeld dat Nederland jaarlijks afdraagt aan de EU, is er naar deze dictatuur gegaan?

Antwoord op de vragen 2 en 3

De EU verleent beperkt steun aan Wit-Rusland: een volwaardig partnerschap met het regime van president Loekasjenko is uitgesloten. De bilaterale Europese steun aan Wit-Rusland richt zich juist op de ondersteuning van de bevolking (modernisering economie) en van democratiseringsprocessen (goed bestuur en *people to people* contacten). Daarnaast neemt Wit-Rusland deel aan een aantal regionale programma's die openstaan voor de nabuurschapslanden van het Oostelijk Partnerschap (OP).

Het project waar het Telegraaf-bericht naar verwijst, valt onder het regionale programma "geïntegreerd grensbeheer". Dit programma wordt gefinancierd uit het nabuurschapsinstrument van de Unie en staat open voor de zes OP-landen. In totaal is voor dit programma 44 mln euro gereserveerd. In 2012 werd in Wit-Rusland 2 mln euro uitgegeven vanuit dit regionale programma. De algemene doelstelling is het verkeer van personen en goederen tussen de OP-landen te faciliteren en tegelijkertijd veilige grenzen te handhaven door samenwerking binnen en tussen de OP-landen en met EU-lidstaten te bevorderen. Het versterken van de westgrens van Wit-Rusland om mensenhandel, drugsmokkel en overige criminele activiteiten tegen te gaan is een doelstelling waarmee nadrukkelijk een Europees belang is gediend.

Vraag 4

Wanneer stopt u nu eindelijk de gekte om Nederlands belastinggeld te storten in de bodemloze putten van ontwikkelingshulp?

Antwoord

Het kabinet voert graag een debat over effectiviteit van steun aan derde landen, en zet in op verbeteringen van die effectiviteit waar tekortkomingen worden geconstateerd. Het kabinet ondersteunt de inzet van EU-middelen voor de doelen zoals omschreven in het antwoord op de vragen 2 en 3.

Antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken op vragen van de leden Maij en Van Laar (PvdA) over Wit-Rusland.

Onze Referentie
MINBUZA-2013.302788

Vraag 1

Kent u het ANP bericht 'Hulpgeld EU naar Wit-Russische dictator' d.d. 20 oktober 2013?

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Uit welk EuropeAid programma zijn de fondsen afkomstig, welke doelstellingen kent dit programma en om hoeveel geld gaat het precies?

Antwoord

De EU verleent beperkt steun aan Wit-Rusland: een volwaardig partnerschap met het regime van president Loekasjenko is uitgesloten. De bilaterale Europese steun aan Wit-Rusland richt zich juist op de ondersteuning van de bevolking (modernisering economie) en van democratiseringsprocessen (goed bestuur en *people to people* contacten). Daarnaast neemt Wit-Rusland deel aan een aantal regionale programma's die openstaan voor de nabuurschapslanden van het Oostelijk Partnerschap (OP).

Het project waar het ANP-bericht naar verwijst, valt onder het regionale programma "geïntegreerd grensbeheer". Dit programma wordt gefinancierd uit het nabuurschapsinstrument van de Unie en staat open voor de zes OP-landen. In totaal is voor dit programma 44 mln. euro gereserveerd. In 2012 werd in Wit-Rusland 2 mln. euro uitgegeven vanuit dit regionale programma. De algemene doelstelling is het verkeer van personen en goederen tussen de OP-landen te faciliteren en tegelijkertijd veilige grenzen te handhaven door samenwerking binnen en tussen de OP-landen en met EU-lidstaten te bevorderen. Het versterken van de westgrens van Wit-Rusland om mensenhandel, drugsmokkel en overige criminele activiteiten tegen te gaan is een doelstelling waarmee nadrukkelijk een Europees belang is gediend.

Vraag 3

Klopt het dat Europese hulpfondsen besteed zijn aan de training van en materieel voor de politie in Wit-Rusland en klopt het dat het ondemocratische regime deze kennis en dit materieel inzet om tegenstanders die willen vluchten, op te sluiten in plaats van mensenhandel en drugsmokkel te bestrijden?

Antwoord

Het geld dat de EU in Wit-Rusland heeft besteed in het kader van geïntegreerd grensbeheer is ten goede gekomen aan patrouilleboten, jeeps en nachtkijkers. Daarnaast werden trainingen verzorgd ten behoeve van de douaneautoriteiten en grensbewakers. De Wit-Russische politie is niet ondersteund. Het gebeurt inderdaad regelmatig dat activisten en vertegenwoordigers van de Wit-Russische oppositie aan de grens door de politie worden aangehouden voor additionele controles, dat hen de doorgang wordt geweigerd en dat ze worden geïntimideerd.

Deze praktijken zijn zorgelijk, maar als zodanig niet terug te voeren op de steun die de EU levert.

Onze Referentie
MINBUZA-2013.302788

Vraag 4

Deelt u de mening dat Europese ontwikkelingsgelden ten goede moeten komen aan de allerarmsten en niet als gevolg mogen hebben dat tegenstanders van ondemocratische regimes hinder ondervinden?

Antwoord

De steun die de EU aan de nabuurschapslanden verleent, is grotendeels afkomstig uit het nabuurschapsinstrument. Het gaat hier niet om de allerarmste landen, en armoedebestrijding is dan ook niet het hoofddoel van deze steun. Het nabuurschapsbeleid van de Unie is erop gericht stabiliteit en welvaart aan haar buitengrenzen tot stand te helpen brengen, door economische ontwikkeling te helpen bevorderen en een democratische samenleving die functioneert volgens de regels van de rechtsstaat van de grond te helpen tillen.

Vanzelfsprekend mogen tegenstanders van ondemocratische regimes geen directe hinder ondervinden van Europese steun. Het versterken van grensbewaking *an sich* veroorzaakt deze hinder niet: dat zijn de Wit-Russische autoriteiten en de wijze waarop zij met hun oppositie omgaan. Hierop wordt Wit-Rusland ook aangesproken door de EU, onder andere in het kader van het Oostelijk Partnerschap.

Vraag 5

Deelt u de mening dat EuropeAid en de Europese Commissie alles in het werk moeten stellen om er voor te zorgen dat Europese ontwikkelingsgelden nooit kunnen worden gebruikt door ondemocratische regimes om zichzelf in het zadel te houden?

Antwoord

Ja.

Vraag 6

Bent u bereid om EuropeAid en de Europese Commissie op dit bericht aan te spreken, om uitleg te vragen en zo nodig er bij hen op aan te dringen passende actie te ondernemen om te voorkomen dat het ondemocratische regime van Wit-Rusland Europees ontwikkelingsgeld kan inzetten om haar tegenstanders te onderdrukken en hun bewegingsvrijheid te dwarsbomen? Zo ja, op welke wijze en wanneer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De inhoud van het bericht is door de Nederlandse ambassade in Warschau met de EU delegatie in Minsk gedeeld. De EU heeft hierop laten weten dat de verleende steun in het kader van grensbewaking niet in verband kan worden gebracht met de wijze waarop de Wit-Russische autoriteiten tegenstanders van het regime behandelen.